



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΓ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
Δ/ΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Λέκκα 23-25
Ταχ. Κώδικας: 105 62
Πληροφορίες: Κ. Τσόγκας
Τηλέφωνο: 210 3258147
Email: k.tsogkas@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων
Υ/Ο κας Λιακοπούλου

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στη με αριθ. πρωτ. 2052/09-12-2024 Ερώτηση»

Σε απάντηση της με αριθ. 2052/09-12-2024 Ερώτησης της κας Αποστολάκη, αναφορικά με τις προθέσεις της κυβέρνησης για την επέκταση του συστήματος IRIS και τη μείωση του κόστους των τραπεζικών συναλλαγών, χρεώσεων και προμηθειών, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Η ενσωμάτωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/886 άμεσων μεταφορών πίστωσης σε ευρώ στο ελληνικό νομικό πλαίσιο αποτελεί μια σημαντική εξέλιξη στον τρόπο που πραγματοποιούνται οι συναλλαγές στη χώρα μας καθώς στόχο έχει την απλοποίηση και την επιτάχυνση των πληρωμών με σημαντικά αποτελέσματα τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τις επιχειρήσεις. Σχετίζεται άμεσα με το σύστημα πληρωμών IRIS, την υποχρεωτική αποδοχή άμεσων πληρωμών και τη μείωση των σχετικών προμηθειών με θετικά αποτελέσματα όπως η ταχύτητα στην πραγματοποίηση των συναλλαγών, την ασφάλεια καθώς οι άμεσες πληρωμές είναι εξαιρετικά ασφαλείς, την διευκόλυνση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, τη μείωση του σχετικού κόστους και την αύξηση της διαφάνειας στις συναλλαγές.

Η επιτυχής εφαρμογή των άμεσων πληρωμών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεργασία των παρόχων πληρωμών. Οι πάροχοι πληρωμών πρέπει να προσαρμόσουν τα συστήματα και τα μηχανήματα POS τους ώστε να μπορούν να υποδέχονται και να επεξεργάζονται άμεσες πληρωμές. Οι κυριότερες προσαρμογές που απαιτούνται είναι η ενημέρωση του σχετικού λογισμικού ώστε να υποστηρίζονται τα πρωτόκολλα των άμεσων πληρωμών, η εγκατάσταση νέων συσκευών που να υποστηρίζουν τις άμεσες πληρωμές και η εκπαίδευση του προσωπικού για τη χρήση των συστημάτων άμεσων πληρωμών. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό και σε συνεργασία με τους παρόχους πληρωμών, μέχρι το τρίτο

τρίμηνο του 2025 και ανάλογα με τον εκάστοτε πάροχο και τους τύπους του εξοπλισμού, τα μηχανήματα POS στην Ελλάδα θα είναι σε θέση να δέχονται και να εκτελούν συναλλαγές άμεσων πληρωμών. Το σύστημα άμεσων πληρωμών IRIS διευρύνει διαρκώς τη λειτουργία του με χιλιάδες συναλλαγές καθημερινά, διευκολύνοντας πολίτες, ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις σε όλη τη χώρα. Σύμφωνα με τη συνέντευξη τύπου του αρμόδιου Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χατζηδάκη της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2024, το IRIS πρόκειται να επεκταθεί στο σύνολο των επιχειρήσεων εντός του έτους 2025.

Επιπλέον διευρύνεται η χρήση του εν λόγω συστήματος άμεσων πληρωμών, καθώς αυξάνεται το όριο των ημερήσιων συναλλαγών στα 1.000 Ευρώ από 500 Ευρώ που είναι σήμερα. Πιο συγκεκριμένα καθιερώνονται διακριτά όρια ημερήσιων συναλλαγών: 500 Ευρώ μεταξύ πολιτών και 500 Ευρώ για πληρωμές σε ελεύθερους επαγγελματίες. Σε κάθε περίπτωση οι συναλλαγές μεταξύ πολιτών δεν βαρύνονται με κανενός είδους προμήθεια, οι δε συναλλαγές με ελεύθερους επαγγελματίες έχουν πολύ χαμηλότερες χρεώσεις (για τους ελεύθερους επαγγελματίες, για τους πολίτες είναι δωρεάν) σε σχέση με τις συναλλαγές που γίνονται μέσω POS. Η ενεργοποίηση των νέων ορίων εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός 3-6 μηνών από την εξαγγελία.

Ο ν.5167/2024, σε συνέχεια των ανωτέρω εξαγγελιών, θεσπίζει ένα πλαίσιο ρυθμίσεων που αποσκοπεί στον περιορισμό των προμηθειών και λοιπών χρεώσεων των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών. Με τις νέες αυτές διατάξεις, επιδιώκεται η ενίσχυση του ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό τομέα και η προστασία των καταναλωτών. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 48 του ανωτέρω νόμου:

« 1. Δεν επιβάλλεται προμήθεια ή οποιουδήποτε είδους χρέωση από παρόχους υπηρεσιών πληρωμών της παρ. 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 4 του ν. 4537/2018 (Α' 84) που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, στις εξής συναλλαγές φυσικών προσώπων, ιδιωτών, ατομικών επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών:

α) Εντολές πληρωμής, εφόσον διενεργούνται μέσω ψηφιακών δικτύων πληρωμής (web/mobile/internet banking), καθώς και πάγιες εντολές πληρωμής, οφειλών και εξόφλησης λογαριασμών προς το Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπούς φορείς γενικής κυβέρνησης, τις εταιρείες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και τις ασφαλιστικές εταιρείες,

β) συναλλαγές με χρήση αυτοματοποιημένων ταμειακών/ταμειολογικών μηχανημάτων (ATM) για ανάληψη μετρητών από ATM άλλου πιστωτικού ιδρύματος από αυτό στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός χρέωσης, σε δημοτικές ενότητες, στις οποίες υπάρχει ATM μόνο ενός (1) πιστωτικού ιδρύματος,

γ) ερωτήσεις υπολοίπου λογαριασμού ή κάρτας ή δανείου ή κινήσεων λογαριασμών σε ΑΤΜ άλλου πιστωτικού ιδρύματος από αυτό στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός χρέωσης,

δ) φορτίσεις και αποφορτίσεις προπληρωμένων καρτών για ποσό φόρτισης έως εκατό (100) ευρώ ημερησίως, εφόσον διενεργούνται μέσω ιμηνιακών δικτύων πληρωμής (web/mobile/internet banking), καθώς και πάγιες εντολές πληρωμής τους.

2. Οι προμήθειες και οι κάθε είδους χρεώσεις των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών της παρ. 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 4 του ν. 4537/2018 που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος για τις ακόλουθες συναλλαγές δεν υπερβαίνουν, ανά συναλλαγή το ποσό των: α) πενήντα λεπτών (0,50) του ευρώ για αποστολή χρημάτων (εξερχόμενο έμβασμα) και β) πενήντα λεπτών (0,50) του ευρώ για λήψη χρημάτων (εισερχόμενο έμβασμα). Οι περ. α) και β) ισχύουν για φυσικά πρόσωπα, ιδιώτες, ατομικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, για ποσά έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ημερησίως και αφορούν στην απλή μεταφορά πίστωσης, καθώς και στην άμεση μεταφορά πίστωσης (ΒΕΡΑ/άμεσος διακανονισμός), από μία τράπεζα σε άλλη τράπεζα του εσωτερικού μέσω ιμηνιακών δικτύων πληρωμής (web/mobile/internet banking).

Επιπροσθέτως και με το άρθρο 50 του Ν.5167/2024 επεκτείνεται η μείωση κατά 50% των προμηθειών για αγορές από 10 ευρώ μέσω POS στην λεγόμενη «μικρή λιανική» στα 20 ευρώ.

Σε κάθε περίπτωση και σε σχέση με τον έλεγχο και την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, αρμόδια είναι αποκλειστικά η Τράπεζα της Ελλάδος όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του ν.4261/2014 («Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ), κατάργηση του ν. 3601/2007 και άλλες διατάξεις.»). Σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω νόμου «Οι κατά τα άρθρα 1-166 του παρόντος νόμου και κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος ασκούνται με Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής του άρθρου 55Α του Καταστατικού της ή εξουσιοδοτημένου από αυτή οργάνου. Με όμοια Πράξη μπορούν να θεσπίζονται, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη περί ενσωμάτωσης των ενωσιακών διατάξεων στην ελληνική έννομη τάξη, οι ρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την προσαρμογή και τη συμμόρφωση προς οδηγίες, αποφάσεις, κανονισμούς και συστάσεις, που εκδίδονται από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) για θέματα που αφορούν τις κατά τον παρόντα νόμο αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος. Με τις κανονιστικές πράξεις του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να λαμβάνεται και κάθε αναγκαίο συμπληρωματικό μέτρο για την εφαρμογή των παραπάνω πράξεων. Κατά την άσκηση, ειδικώς, της ανωτέρω κανονιστικής αρμοδιότητας, που αφορά

στην ενσωμάτωση της ενωσιακής νομοθεσίας, απαιτείται ενημέρωση του Υπουργείου Οικονομικών σε εύλογο χρόνο πριν από την έκδοση της σχετικής Πράξης».

Σε ό,τι αφορά την επιτάχυνση της επιβολής προστίμων και αποφάσεων των ανεξάρτητων εποπτικών αρχών, επισημαίνεται ο ανεξάρτητος χαρακτήρας των εν λόγω αρχών και ο σεβασμός του Κράτους στις αποφάσεις τους. Η Κυβέρνηση δεν δύναται να παρέμβει στη λειτουργία των ανεξάρτητων αρχών αναφορικά με τις αποφάσεις τους και την επιβολή προστίμων. Από τη στιγμή που θα επιβληθεί ένα πρόστιμο, υπάρχει το υφιστάμενο πλέγμα διατάξεων που διασφαλίζει και προσδιορίζει τις διαδικασίες για την καταβολή του. Παράλληλα, οι αρμόδιες υπηρεσίες παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις στον τομέα της τραπεζικής διαφάνειας και δεσμεύονται για την προστασία των καταναλωτών μέσω της ενίσχυσης των μηχανισμών ελέγχου και καταγγελιών. Επισημαίνουμε ότι, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος και σύμφωνα με το Δελτίο Τύπου της Επιτροπής Ανταγωνισμού το οποίο δημοσιεύθηκε στις 19 Ιουλίου 2024, η Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ), λαμβάνοντας υπόψη τη δομή του εγχώριου τραπεζικού κλάδου και την παρατηρούμενη διατήρηση σε χαμηλά επίπεδα των επιτοκίων καταθέσεων των ελληνικών τραπεζών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, αποφάσισε στις 18.07.2024 την έναρξη έρευνας στον κλάδο των επιτοκίων καταθέσεων, ασκώντας τη σχετική αρμοδιότητα που έχει αναλάβει βάσει του άρθρου 40 του ν. 3959/2011.

Για την περαιτέρω ενίσχυση του ανταγωνισμού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, και πάντα στο πλαίσιο της πρόσφατης σχετικής νομοθετικής πρωτοβουλίας της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 5167/2024, απαλείφονται οι περιορισμοί στη χρηματοδότηση από τις Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων. Πλέον, οι Εταιρίες αυτές θα μπορούν να χορηγούν δάνεια και κάθε είδους πιστώσεις, κατ'αντιστοιχία με τις τράπεζες, με στόχο να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός και να προσφέρονται περισσότερες επιλογές σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Η νέα ρύθμιση αφορά στις επιχειρήσεις, καθώς θα επιτρέπεται η χορήγηση δανείων ανεξάρτητα εάν το εν λόγω πρόσωπο έχει δάνειο που βρίσκεται σε καθεστώς ρύθμισης ή σκοπός του δανείου είναι η αναδιάρθρωση της δανειοληπτικής επιχείρησης.

Επίσης οι πολίτες θα μπορούν πλέον να συγκρίνουν επιτόκια καταθέσεων και πιστώσεων, καθώς και χρεώσεις αλλά και προμήθειες που συνδέονται με τους λογαριασμούς πληρωμών, ενισχύοντας τη διαφάνεια, τον ανταγωνισμό και την άμεση ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων. Η πληροφόρηση αυτή θα είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο της Τράπεζας της Ελλάδας. Η πρώτη σχετική ανάρτηση των εν λόγω στοιχείων θα πραγματοποιηθεί τον Ιανουάριο του 2025. Τέλος, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του ανταγωνισμού του χρηματοπιστωτικού συστήματος συμβάλλει η δημιουργία του πέμπτου τραπεζικού πυλώνα δίπλα στις τέσσερις συστημικές τράπεζες, τόσο στο επίπεδο επιτοκίων καταθέσεων και

χορηγήσεων, όσο και στο επίπεδο τραπεζικών προμηθειών και χρεώσεων, με ωφελούμενους τους πολίτες αλλά και τις επιχειρήσεις.

Τέλος, σε απάντηση της αναφοράς της κας Αποστολάκη περί μη απάντησης στη με αρ. πρωτ. 1108/08.11.2024 ερώτηση της σημειώνεται η με αρ. πρωτ. 178731 ΕΞ 2024/28.11.2024 απάντηση της υπηρεσίας μας στο Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Θ. ΑΛΑΜΠΑΣΗ

Κοινοποίηση

-Γραφείο Υπουργού

Εσωτερική Διανομή:

-Γραφείο Γενικής Γραμματέως

- Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής

-Τμήμα Γ΄